

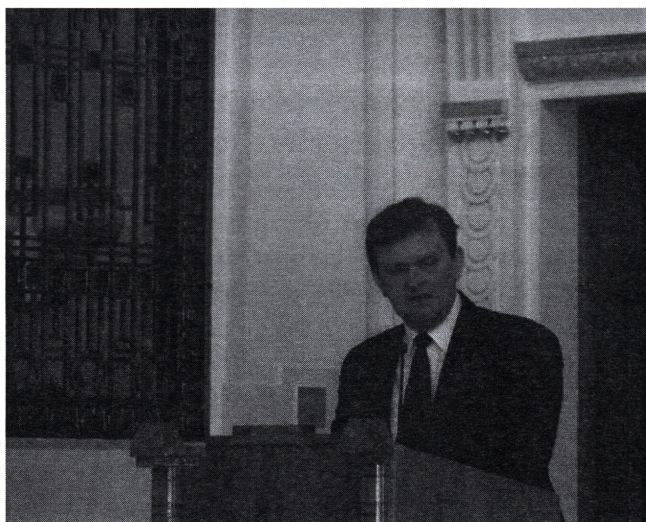
Jubilált a Nagy Imre Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete

A Nagy Imre Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete 2013. június 28-án emléküléssel, rangos konferenciával ünnepelte megalkulásának 20. évfordulóját. Működésének e két évtizedes tartamát úgy rakhatta össze az idő, hogy a rendszerváltás nyitányának sodró eseményei közepette – 1992. november 30-án – alakult országos Nagy Imre Társasághoz csatlakozva, Nyíregyházán jött létre annak első vidéki szervezete 1993. június 3-án. Húsz éve tehát, hogy e megyei szervezet a *Társaság* céljának és alapszabályának megfelelően részt vállal a lelkekben reményt felrázó 1956-os magyar forradalom és szabadságharc, valamint Nagy Imre miniszterelnök erkölcsi és szellemi örökségének az ápolásában.

Húsz év a nagy időben csak egy villanás, de a kerek évforduló, a szervezet célja, eredményei mégis az ünnepi megemlékezés szándékát érlelték és erősítették a tagság körében, ami aztán a Nagy Imre Társaság elnökségének és a megyei intézményeknek (közgyűlésnek, múzeumnak, levéltárnak, könyvtárnak) a támogatását is elnyerte. Az emlékülés rendezői úgy döntöttek, hogy az ünnepség programját – a jövő feladataihoz igazodva – mérlegkészítési, de még inkább a 20 év üzenetét kereső szándékkal állítják össze.

A jubileumi emlékünnepest helyszíne, a Megyeháza Bessenyei Nagyterme, maga is emlékeztethet, mivel húsz éve itt alakult meg a jubiláló szervezet. Tóth Sándor, a Nagy Imre Társaság elnökségi tagja, levezető elnök igen szép számú érdeklődő közönség előtt ismertette a rendezvény célját, programját, és méltatta, hogy azt a Nagy Imre Társaság Elnöksége, a szomszédos megyék társszervezeteinek delegáltjai, a megye és Nyíregyháza politikai, társadalmi vezetői, valamint más közéleti tisztséget viselő személyek, értelmiségiek, nyugdíjasok is megtisztelték jelenlétükkel.

Az emlékülést Seszták Oszkár országgyűlési képviselő, a megyei közgyűlés elnöke, a rendezvény fővédnöke köszöntötte elismerő szavakkal és további sikereket kívánva. Külön is szólt az ideológiai kötöttségekkel szakító Nagy Imre demokrácia-értelmezéséről, valamint az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc nemzetet, népet vállaló, múltjától elvált miniszterelnökről. Ezt követően Balahó Zoltán, a Nagy Imre Társaság országos elnöke nyitotta meg az ünnepséget, amelyet Vengrinyák János saját költeményének elmondása, majd Olajos Gábor zenés-irodalmi műsora színesített a szakmai konferencia három – alább röviden ismertetett – előadása előtt.

Kende Péter: Nagy Imre egyedisége

Az előadó bevezetésként a Sztálin halála (1953) utáni világot mutatta be. Kitért a moszkvai helyzetértékelésre, mely szerint a sztálinizmus terrorra épülő, állandó külső és belső feszültséget gerjesztő módszere nem tartható fent változatlanul, mert az többet árt a Szovjetunióknak, a szocializmusnak, mint az ellenfeleinek. Ezért politikai irányváltást tartottak szükségesnek mind a Szovjetunióban, mind a csatlós országokban. Az ún. népi demokratikus országok közül a Kremlben elsősorban a Walter Ulbricht vezette Kelet-Németország és Magyarország számára írtak elő radikális változtatást, amit a Moszkvába rendelt küldöttségek elé tártak. Magyarország esetében ez egyértelműen Rákosi miniszterelnöki leváltását jelentette.

Nagy Imre személyiségének, egyediségének bemutatásához két kérdésre kereste a választ az előadó: Miért Nagy Imrét szemelték ki Moszkvában magyar miniszterelnökök? Nagy Imre miniszterelnöki tevékenysége megfelelt-e a moszkvai várakozásoknak?

Az első kérdésre nem lehet határozottan választ adni, mert a történelmi források nem tájékoztatnak Nagy Imre személyes moszkvai kapcsolatairól, emigrációs múltjának figyelembevételéről. Mellette szóló érv lehetett viszont a felkészültsége, ismertsége és – a „négyes fogattal” ellentétben – magyar „nemzetisége”.

A második kérdésre már egyértelmű nem adható válaszként – bizonyította az előadó. Nagy Imre ugyanis bár elfogadta a moszkvai újítás igényét, a sokat hangoztatott nép iránti hűséget, a szocialista törvényességet, de azokat nem jelszóként kezelte,

hanem jelentéstartalmuk szerinti komolysággal. Nem a moszkvai várakozásoknak megfelelő pártkádereként, végrehajtóként viselkedett és vezetett, hanem eleven, természetes, lelkiismeretes, értékek iránt vonzódó emberként a maga tudásával, a somogyi református ősök magyarságával, egyenes jellemével, megjelenésével, megközelíthetőségével. Az első miniszterelnökségével elindított „új szakasz” politikájának a társadalmi fogadtatása mellett Nagy Imrének ez a Moszkva által nem ismert, legbensőbb lényé szerinti egyedisége volt a meghatározó abban, hogy a magyarság szemében ő lett a „reményember”, majd 1956 szimbóluma, a forradalom meg nem alkuvó miniszterelnöke és csalódás Moszkva számára.

Rainer M. János: Nagy Imre történelmi szerepe és emlékezete

A kiterjedt kutatásra alapozott előadásból sokoldalú és színes kép tárult a hallgatóság elé az 1956-os forradalom világesemény voltáról, nemzetközi visszhangjáról és Nagy Imre szerepéről. Bővebb ismertetésétől itt eltekintünk, mivel az előadás szerkesztett változata lapunkban olvasható.

Némethné Dikán Nóra: A Nagy Imre Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete, 1993-2013

Némethné Dikán Nóra alapító tagja volt a Nagy Imre Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének, ezért akár élménybeszámoló formájában is áttekinthette volna annak az elmúlt húsz évét. Előadásában támaszkodott is saját tapasztalataira, de azokat gondos kutatással, primer források adataival teljesítette ki. A tárgyilagosság mellett azonban nem került el a figyelmét az események hátterének, az együttműködő megyei partnereknek, a Nagy Imre Társaság Elnökségével való kapcsolatnak a bemutatása sem, akár a saját kezdeményezések és az átvett tapasztalatok hasznosulása.

Az előadó természetesen időrendben tárta a történetet a hallgatóság elé. Részletesen bemutatta a megyei szervezet megalakulását, Kovács László elnököt, az alapító tagokat, valamint a tagság szellemiségét befolyásoló, Földvári Rudolf által útjára indított előadásorozat jelentőségét. Szép sikerként értékelte az 1956-os megyei mártírok és meghurcoltak emlékének – a TIB megyei szervezetével összefogva történt – megörökítését, továbbá a megyei múzeummal, levéltárral, könyvtárral, pedagógiai kabinettel, a megyei és a városi közgyűléssel való gyümölcsöző kapcsolat megalapozását.

A szervezet működésének második szakaszából – Lakatos István elnöksége alatt – elsősorban az Örökségünk c. időszakos kiadvány megjelentetését (1999–2003 között), valamint a Szociáldemokrata Baráti Körrel és a Dialóg nyugdíjas klubbal való együttműködés eredményeit emelte ki az előadó.

Lakatos István és Géczi Ferenc a Parlament Nagy Imre termében

Kitüntetettek

országgyűlési képviselő, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés elnöke, Kapolyi László volt országgyűlési képviselő, Bene János múzeumigazgató, Kujbusné Mecsei Éva levéltár-igazgató, Kührner Éva könyvtárigazgató, Bodnár József, a TIB megyei elnöke, Sallai József, a NIT Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének alelnöke, Olajos Ferenc, a NIT Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének tagja és támogatója.

Az emlékérmeket a Nagy Imre Társaság Elnöksége megbízásából Balahó Zoltán elnök nyújtotta át. Az emlékünnepe Badar Tibornak, a NIT megyei elnökének zárszavával, majd a Nagy Imre-dombormű megkoszorúzásával fejeződött be a nyíregyházi Nagy Imre téren.

Badar Tibor

Meggyőződésünk, hogy a gazdag tartalommal és érzésekkel megtöltött rendezvény a Nagy Imre Társaság húsz évét bemutató kiállítással és képvetítéssel együtt jól szolgálta Nagy Imre korának a jobb megismerését. Megerősítette a résztvevőkben,

A 2008-ban kezdődő harmadik szakaszban – Géczi Ferenc elnöksége alatt – folytatódott és kibővült a Nagy Imréhez fűződő megyei emlékek összegyűjtése és a hozzá kapcsolt rendezvények tartása, ifjúsági pályázatok meghirdetése és az emlékutak szervezése. Emléktáblát avattak Tiszanagyfaluban, az 1945-ös első magyarországi földosztás helyszínén. Mindezek jól szolgálták Nagy Imre örökségének az ápolását, a Társaság összetartását és gyarapítását. Ezek mellett a szervezet több tagja vállalt előadásokat, készített tanulmányokat, szerkesztett kiadványokat.

A 2011-ben megválasztott megyei elnökség – Badar Tibor vezetésével – nemcsak felvállalta az elődök örökségét, hanem annak már sikeres folytatására is bizonyítékot mutatott fel. Az előadó befejezésül a snagovi emlékmű felállításának a körülményeit ismertette. Bár az előadás szövege ugyancsak olvasható lapunkban, azonban tartalmának rövid ismertetését indokoltnak tekintettem, miután a legszorosabban kapcsolódik emlékülésünk tárgyához.

Az emlékülés következő részében a Nagy Imre Társaság Elnöksége által adományozott Nagy Imre-emlékérem átadására került sor. A Nagy Imre Társaság célkitűzéseinek megvalósítása érdekében kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként emlékérmeket vehettek át: Vinnai Győző országgyűlési képviselő, kormány megbízott, Seszták Oszkár

A NIT 20 éve

hogy az 1956-os magyar forradalom és Nagy Imre öröksége nem lehet csak történelem és emlék, hanem annak életünk tartozékává, lelkünk mai formálójává kell válnia. Visszaigazolhatja ezt az a kiemelkedő érdeklődés, amely a helyi médiumokban (Kölcsey Televízió, Nyíregyházi Televízió, Kelet-Magyarország, Nyíregyházi Napló, Nyugdíjasélet) kísérte az emlékülést.

Sallai József